

XIV.

Paaskeafflad som Oprindelse til et Marked.*Ved Holger Fr. Rørdam.*

Paa enkelte Steder her i Landet (f. Ex. Mogenstrup i Sjælland, Frørup i Fyn), har indtil den nyeste Tid de saakaldte Kildemarkeder bevaret en Mindelse om, at ikke faa Kjøbstævner i Middelalderen vare knyttede til kirkelige Fester eller til Steder, der nød Anseelse som hellige. Det er ogsaa bekjendt, at der paa Steder, hvor der ingen

Kirke var i Nærheden, undertiden — med vedkommende Biskops Tilladelse — anbragtes portative Altere paa Markederne, hvor da Folk kunde faa deres aandelige Fornødenheder tilfredsstillede, samtidigt med at de afgjorde deres Handelsanliggender. Efterfølgende Kongebrev fra Frederik II's Tid indeholder et lille Bidrag til Oplysning af disse i kirke- og kulturhistorisk Henseende for den katholske Tid ejendommelige Forhold.

Ove Lunge fik Brev, Lerup Marked i Han Herred anrørendes:

V. g. t. Vid, at os elsk. hæderlig Mand H. Christen Pedersen, Sognepræst i Lerup Sogn i Han Herred, haver underdanigst for os ladet berette, hvorledes at aarligen paa vor Frue Dag Nativitatis holdes et Marked ved Lerup hos hans Præstegaard, som haver sin første Begyndelse af det Paaskeaflad, og da førtes der en ringe Ting til, ikkun en gangende Kræmmer eller to med saadan smaa Handel, hvilket nu formeres Aar for Aar med stor Besøgning af Kjøbmænd og menige Almue, hvor over nederbrydes Kirkegaardsdiger af „Kjøbmagere“ til Gruer og Hytter. Item opbrydes Vaabenhusdøren, og der inddrives Faar og Kvæg, saa og holdes stor Uskikkelighed paa Kirkegaarden med Kvæg og andet, der inddrives; tilmed røves af Præstegaarden Tørv, Lyng, Faar, Korn og andet, med anden mere Skade, som sker Kirken og paa Præstegaardens Ejendom. Underdanigst begjærende efter slig Lejlighed, og efterdi han er boende paa den norderste Ende i Herredet, at samme Marked maatte hos hannem afskaffes og holdes ved Han Herreds Ting, som det bedre kunde være hver belejligt uden Skade, som han selv ydermere veed at berette. (Da Lensmanden i Han Herred, Henrik Gyldenstjerne, var fraværende ved sin Forlening Bahu, befaledes det Ove Lunge at tage Gyldenstjernes Foged og nogle Herredsmænd til sig og med dem undersøge Sagen, og hvis Præstens Anke fandtes grundet, bestemme en anden passende Plads for Markedet). Actum Kronborg 21 Martii 1585.